

УДК 159.9.14

Крушельницький Р. - ст. гр. БМс-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: професор Ніконенко В.М.

Нині в Україні головною проблемою етнополітики є вибір шляхів формування сучасної української нації, здатної гармонізувати етнічні, соціально-класові і релігійні відносини. Тут виділяються три концептуальні моделі: територіальна, етнічна, етнотериторіальна.

Територіальна передбачає формування нації за територіально-громадським принципом, ігноруючи пріоритетність у цьому процесі корінного українського етносу. В ній особлива увага зосереджується на закріпленні статусу двомовності, федеративного устрою України, запереченні традиційної національно-державної української символіки.

Етнічна ґрунтується на таких положеннях: визнання українського етносу українською нацією та єдиним суб'єктом державотворення; представники національних меншин отримують громадянство, якщо вони знають українську мову, лояльно ставляться до української держави, шанують її закони; заперечення принципу двомовності в державних установах за будь яких умов; конституційне закріплення правоспадковості Української держави; заперечення ідеологічного плюралізму; прирівняння статусу Криму до області.

Етнотериторіальна передбачає формування української нації за територіально-громадськими і етнічними принципами. Перший принцип передбачає, що члени української нації - це представники як корінного українського етносу, так і національних меншин, які є громадянами України. Сутність етнічного принципу полягає в тому, що визнається право українського народу на політичне самовизначення. Це право виражається в тому, що національна держава отримує назву від корінного українського етносу: його мова, традиційна символіка отримують статус національно-державних.

Головними політичними чинниками консолідації української нації є створення збалансованої моделі державної влади, яка б передбачала ефективний механізм стримувань між виконавчою, законодавчою і судовою гілками влади, включала можливість перетворення вищих державних органів в арену перманентного протистояння різних соціальних і політичних сил; формування партійної системи з сильним центристським блоком, здатним виробити ідеологію реформування держави та суспільства на засадах національної ідеї як синтезу ліберальних, соціально-демократичних і консервативних поглядів.

До правових чинників насамперед треба віднести консолідацію і кодифікацію права відповідно до норм нової Конституції і міжнародних правових стандартів. Створення ефективної правової системи в Україні сприятиме національній інтеграції, оскільки єдина система, рівних для всіх громадян, прав і обов'язків формуватиме у них почуття рівних можливостей для самореалізації саме завдяки національній ідентичності. Чим ефективніше нація зможе забезпечити сприятливі умови для самореалізації особи, в тому ж числі і етнокультурні, тим інтенсивніше проходитиме процес національної ідентифікації.